

УДК 658.62(075.8)

Сапожник Д. І.,

ORCID ID: 0000-0002-1125-8571, Researcher ID: G-1404-2019,

к.т.н., доц., доцент кафедри товарознавства та експертизи в митній справі, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Демидчук Л. Б.,

ORCID ID: 0000-0001-8718-0996, Researcher ID: G-1456-2019,

к.т.н., доцент кафедри товарознавства та експертизи в митній справі, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА КОДУВАННЯ ОКРЕМИХ ГРУП НЕПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ У ТОВАРНІЙ НОМЕНКЛАТУРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. В статті розглянуто та проаналізовано питання неточностей та помилок у сучасних міжнародних товарних номенклатурах. Досліджено причини їх появи, зокрема пов'язані з порушенням правил застосування в номенклатурі коми, помилки та неточності, пов'язані з некоректною перестановкою слів при перекладах текстів товарних номенклатур, відсутності чіткої товарознавчої характеристики та однозначної ідентифікації об'єкта класифікації. Зроблено висновок про необхідність у подальших виданнях перекладів міжнародних товарних номенклатур для отримання максимально правильного тлумачення наведеного в перекладі тексту, об'єднання спільних зусиль та роботи усього митного співтовариства по доведенню тексту Номенклатури і Пояснень до неї до "гармонізованого" стану.

Ключові слова: номенклатура, товарна номенклатура, класифікація, ідентифікація, кодування, товарна позиція, субпозиція і підсубпозиція.

Sapozhnik D. I.,

ORCID ID: 0000-0002-1125-8571, Researcher ID: G-1404-2019,

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Commodity Studies and Expertise in Customs, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Demydchuk L. B.,

ORCID ID: 0000-0001-8718-0996, Researcher ID: G-1456-2019,

Ph.D., Associate Professor of the Department of Commodity Studies and Expertise in Customs, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

IDENTIFICATION AND CODING OF INDIVIDUAL GROUPS OF NON-FOOD PRODUCTS IN COMMODITY NOMENCLATURE FOR INTERNATIONAL ECONOMIC ACTIVITIES

Abstract. In the article the question of inaccuracies and errors in modern international commodity nomenclatures are considered and analyzed. The reasons for their occurrence, in particular, related to the violation of the comma use rules, errors and inaccuracies related to the incorrect permutation of words in the translations of texts of commodity nomenclature, lack of a clear commodity-specific characteristic and unambiguous identification of the object of classification, are investigated and analyzed. The conclusion is made on the need for further editions of translations of international commodity nomenclatures to obtain the most correct interpretation of the text translated, the unification of joint efforts and the work of the whole customs community on the adaptation of the text of the Nomenclature and the Explanations of it to the "harmonized" state.

Key words: nomenclature, product nomenclature, classification, identification, coding, commodity position, sub-position and under-sub-position.

JEL Classification: L59; F10; F42

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1221-2019-22-18>

Постановка проблеми. Як відомо, Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності (ТНЗЕД) є в основному (за винятком порівняно невеликого числа підсубпозицій з ненульовими 9-м або 10-м знаками коду і деяких приміток) перекладом з англійської мови Комбінованої номенклатури Європейського Союзу (КНЕС). У свою чергу, КНЕС є розширенням Гармонізованої системи опису і кодування товарів (ГС) – міжнародної основи митних номенклатур більшості країн світу.

ГС та КНЕС не є складним художнім текстом, адекватно переводити який можуть тільки професійні перекладачі із врахуванням особливостей зазначених номенклатур.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У перших виданнях Товарної номенклатури внешне-экономической деятельности (ТНВЭД) були наведені спеціальні вказівки про те, що при виявленні розбіжностей при класифікації та кодуванні об'єктів ЗЕД необхідно звертатися до вихідних першоджерел. Проте вже у виданні 1995 р. було зазначено, що переклад досконалий, а в подальших виданнях про це навіть і не згадувалося. На жаль, у ТНВЭД та ТНЗЕД було і є досить багато неточностей і помилок перекладу [1].

Оскільки було декілька різних офіційних, тобто здійснених під егідою митних органів, видань ТНЗЕД (ТНВЭД), нами розглянуті тільки ті видання, в яких зауважено про наявність зазначених помилок та неточностей [2-7]. Англійські тексти ГС і КНЕС узяті на офіційному сайті Всесвітньої митної організації і “Official Journal of the European Union” [8].

Постановка завдання. Завданням дослідження було проаналізувати причини появи неточностей, а іноді і не зовсім коректних трактувань при визначенні та ідентифікації об'єктів класифікації, зокрема:

- неточності, пов'язані з порушенням правил застосування в номенклатурі коми;
- неточності, пов'язані з перестановкою слів при перекладах текстів товарних номенклатур;
- помилки та неточності, пов'язані з тим, що перекладачі, мабуть, не зрозуміли, про що йде мова в тексті Номенклатури (стосовно чіткої товарознавчої характеристики та однозначної ідентифікації об'єкта класифікації).

Виклад основного матеріалу дослідження. Найважливіша функція коми в усіх зазначених вище номенклатурах – виділення так званого правого визначення, яке відноситься до усіх перерахованих в тексті товарів. При цьому відсутність коми говорить про те, що визначення відноситься тільки до останнього з перерахованих товарів, а наявність коми – визначення відноситься до усіх перерахованих товарів. У номенклатурах цей принцип порушується досить часто.

Наприклад, товарна позиція 3909 - Аміноальдегідні смоли, фенол-альдегідні смоли і поліуретани в первинних формах. З тексту номенклатури випливає, що в первинних формах представлені тільки поліуретани, хоча в оригіналі зазначено, що в ці товарні позиції включаються полімери тільки в

первинних формах (тобто 3909 Amino - resins, phenolic resins and polyurethanes, in primary forms з обов'язковою комою перед виразом “в первинних формах”).

У номенклатурах також іноді спостерігається наполегливе прагнення перекладачів переставити ключові слова в текстах товарних позицій, субпозицій і підсубпозицій з першого місця (як в оригіналі) на останнє або куди-небудь в середину тексту, але так, що знайти це ключове слово дуже важко. В результаті розуміння тексту різко зменшується або взагалі спотворюється його зміст. Наприклад, 7301 - Куточки, фасонні і спеціальні профілі зварні, з чорних металів. З цього тексту правильно випливає, що і куточки, і профілі виготовлені з чорних металів, а ось зварними є тільки профілі, куточки ж – з будь-чого. Але ж куточки, які є продукцією металопрокату, класифікуються в товарній групі 72. Просто при перекладі оригіналу 7301 - Welded angles, shapes and sections, of iron or steel ліве визначення “welded” (зварний) перекинули вправо і забули про правила застосування коми.

Ще один приклад. 3816 00 000 - Цементи вогнетривкі, розчини будівельні, бетони і аналогічні склади, окрім товарів товарної позиції 3801. З цього тексту випливає, що вогнетривкими є тільки цемент, а усе інше (будівельні розчини, бетони та аналогічні склади) можуть бути як вогнетривкими, так і невогнетривкими. При цьому невогнетривкі будівельні розчини і бетони класифікуються в товарній позиції 3824 (субпозиція 3824 50). Звичайно, переклад помилковий. У англійському оригіналі написано: 3816 00 00 - Refractory cements, mortars, concretes and similar compositions, other than products of heading 3801. Тобто слово “refractory” (вогнетривкий) відноситься до усіх перерахованих товарів, а не тільки до першого. Подібна ситуація з товарною позицією 6902 - Цегла вогнетривка, блоки, плитки і аналогічні вогнетривкі керамічні будівельні матеріали.

Схожа ситуація і з текстом субпозиції 2844 40 - Елементи радіоактивні, ізотопи і з'єднання. В англійському оригіналі слово “радіоактивні” є лівим визначенням і відноситься як до елементів, так і до ізотопів: 2844 40 - Radioactive elements and isotopes and compounds. Правильною є, відповідно, наступна редакція тексту: 2844 40 - Радіоактивні елементи і ізотопи і їх з'єднання.

Натомість перенесення ключового слова “самоклеючий” в товарній позиції 3919 в середину тексту хоча і не спотворює зміст товарної позиції, але суттєво “затуманює” його: 3919 - Плити, листи, плівка, фольга, стрічка, смуга і інші плоскі форми, з пластмас, самоклеючі, в рулонах або не в рулонах. У оригіналі ключове слово стоїть на початку тексту: 3919 - Self-adhesive plates, sheets, film, foil, tape, strip and other flat shapes, of plastics, whether or not in rolls. Тобто переклад повинен виглядати як: 3919 - Плити, що самоклеються, листи, плівка, фольга, стрічка, смуга і інші плоскі форми, з пластмас, в рулонах або не в рулонах.

У наступному прикладі: 7306 - Труби, трубки і профілі порожнисті інші. Перенесення слова "інші" зліва направо ставить у тупик: воно відноситься тільки до порожнистих профілів чи до усіх труб, трубок і профілів? Звичайно, до усіх, оскільки це виробу "інші" по відношенню до товарів, охоплених товарними позиціями 7304 і 7305. В іншому випадку потрібно було би кому поставити перед ними: 7306 - Труби, трубки і профілі порожнисті, інші. Або написати, як в оригіналі: 7306 - Інші труби, трубки і порожнисті профілі.

Нічим не обгрунтоване прагнення при перекладі переставити ліве визначення вправо (навіть якщо це визначення є невід'ємною частиною терміна). Особливо це помітно в групі 84, наприклад: товарна позиція 8412 - Двигуни і силові установки інші. Постає питання: слово "інші" в цьому випадку відноситься тільки до двигунів або і до двигунів, і до силових установок? З тексту випливає, що це силові установки інші по відношенню до двигунів. Насправді це інші двигуни і силові установки по відношенню до товарів товарних позицій 8406-8408, 8410 та 8411. Незрозумілим є також текст підсубпозиції 8412 80 1000 - Двигуни силові, на водяній парі або паровій інші, оскільки не ясно, до якого слова відноситься "інші". В англійському ж тексті усе ясно: 8412 8010 - Steam or other vapour power engines. Тут йдеться про двигуни на водяній або "іншій" парі (пара іншої речовини, ніж вода).

Найбільше враження справляють ті місця в Номенклатурі, де перекладачі не змогли правильно перекласти текст. Одним з найяскравіших прикладів грубих помилок є переклад примітки 1(a) до групи 64. У ТН ВЭД СНД і ТН ВЭД РФ-2000 ця примітка наведена в наступній редакції:

1. У цю групу не включаються:

а) вільне взуття або взуття з тонким покриттям".

Що таке "вільне взуття" не знає, напевно, ніхто (можливо, перекладачі подумали, що це взуття якогось дуже великого розміру?). В оригіналі англійською мовою усе було просто:

1. This chapter does not cover:

(a) disposable foot or shoe coverings of flimsy material".

Перекладачі, мабуть, не зрозуміли, що слова "foot" і "shoe" тут є прикметниками, а не іменниками, а, з іншого боку, слово "coverings" тут іменник в множині, а не дієприкметник І із закінченням "s", що незрозуміло звідки взялося. У ТН ВЭД РФ-2002 і подальших виданнях переклад виправили:

1. У цю групу не включаються:

а) одноразові чохла для ступень ніг або взуття з недовговічного матеріалу", тобто те, що зазвичай називається словом "бахіли".

Інший приклад неправильного перекладу приміток до групи 64 з ТН ВЭД СНД і ТН ВЭД РФ-2000:

3. У цій групі:

а) терміни "гума" і "полімерний матеріал" означають будь-який текстильний матеріал або текстильні виробу, покриті гумою або полімерним матеріалом".

З такого тексту примітки випливає, що ці терміни означають гуму або полімерний матеріал обов'язково на текстильній основі. А як же гума або полімер без такої основи? Некоректно перекладений наступний текст:

3. For the purposes of this chapter:

(a) the terms 'rubber' and 'plastics' include woven fabrics or other textile products with an external layer of rubber or plastics".

Слово "include" зазвичай перекладається як "включає", тобто в даному випадку це означає, що вищезгадані терміни включають також і гуму, і полімерний матеріал на текстильній основі.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Як показано в статті, товарним номенклатурам ЗЕД притаманна значна кількість помилок, причому ці помилки виникають, зникають і знову з'являються у текстах їх перекладів. Тому в подальших виданнях ТНЗЕД для отримання максимально правильного перекладу потрібна значна спільна робота усього митного співтовариства по доведенню тексту Номенклатури і Пояснень до неї до "гармонізованого" стану.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голобокова М. О некоторых ошибках в ТНВЭД [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.alt.ru/faq.rphp?jid=311>.

2. Товарная номенклатура внешнеэкономической деятельности СССР (ТН ВЭД СССР), 1990. – 748 с.

3. Товарная номенклатура внешнеэкономической деятельности. - [2-е изд.]. – М. : СП "Контакт", 1992. – 796 с.

4. Товарная номенклатура внешнеэкономической деятельности (ТН ВЭД). - [2-е изд.]. – М., 1995. – 536 с.

5. Товарная номенклатура внешнеэкономической деятельности Содружества Независимых Государств (ТН ВЭД СНГ). – [2-е изд.]. – М. : ООО "Синус", 1996. – 982 с.

6. Таможенный тариф Российской Федерации. – М. : ДГУП "Ростаможинформ", 2007. – 568 с.

7. ДК 017-98 "Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності", затверджена наказом Держстандарту України від 02.06.1998 № 459. (Закон України "Про Митний тариф України" від 19.09.2013 № 584-VII. Із змінами, внесеними згідно із Законами № 822-VIII від 25.11.2015, ВВР, 2016, № 1, ст. 8 № 909-VIII від 24.12.2015, ВВР, 2016, № 5, ст. 47 № 1791-VIII від 20.12.2016).

8. Official Journal of the European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <https://eur-lex.europa.eu/oj/2018/direct-access.html?ojYear=2018>.

REFERENCES

1. Golobokova, M. (2013), O nekotorykh oshibkah v TNVED, available at: <http://www.alt.ru/faq.rphp?jid=311> (Accessed 29 August 2018).

2. Tovarnaya nomenklatura vneshneehkonomicheskoy deyatelnosti SSSR (TN VED SSSR) (1990), Moskva.

3. Tovar'naya nomenklatura vneshneehkonomicheskoy deyatel'nosti (1993), 2nd ed., Moskva, Kontakt.

4. Tovar'naya nomenklatura vneshneehkonomicheskoy deyatel'nosti (TN VED) (1995), 2nd ed., Moskva.

5. Tovar'naya nomenklatura vneshneehkonomicheskoy deyatel'nosti Sodruzhestva Nezavisimyh Gosudarstv (TN VEHD SNG) (1996), 2nd ed., Moskva, Sinus Ltd.

6. Tamozhennyj tarif Rossijskoj Federacii (2007), Moskva, DGUP Rostamozhinform.

7. Gosstandart of Ukraine (1998) DK 017-98 "Ukraïns'ka klasifikaciya tovariv zovnishn'oekonomichnoï diyal'nosti" (Zakon Ukraïni "Pro Mitnij tarif

Ukraïni" vid 19.09.2013 № 584-VII. Iz zminami, vnesenimi zgidno iz Zakonami № 822-VIII vid 25.11.2015, VVR, 2016, № 1, st. 8 № 909-VIII vid 24.12.2015, VVR, 2016, № 5, st. 47 № 1791-VIII vid 20.12.2016).

8. Official Journal of the European Union (2018), [Online], available at: <https://eur-lex.europa.eu/oj/2018/direct-access.html?ojYear=2017> (Accessed 14 August 2018).

Стаття надійшла до редакції 03 грудня 2018 р.